

СХВАЛЕНО

Рішення педагогічної ради  
Протокол № від

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом директора комунального закладу  
«Ганнівський академічний ліцей – центр  
позашкільної освіти» від №

### **ПОЛОЖЕННЯ**

**про внутрішній моніторинг якості освіти у комунальному закладі  
«Ганнівський академічний ліцей – центр позашкільної освіти»  
Ганнівської сільської ради  
Новоукраїнського району Кіровоградської області**

## **1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**

- 1.1. Дане Положення регламентує порядок, процедуру і форми проведення контролю якості освітнього процесу на рівні закладу у вигляді моніторингу (далі — моніторинг).
- 1.2. Моніторинг проводиться відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», цього Положення, інших актів законодавства, документів закладу освіти, програми моніторингу (далі - Програма).
- 1.3. Моніторинг — це форма організації, збору, системного обліку та аналізу інформації про організацію і результати освітнього процесу для ефективного вирішення завдань управління якістю освіти.
- 1.4. Внутрішній моніторинг діяльності є складовою частиною системи освітнього моніторингу, яка передбачає збирання (первинні дані), оброблення (аналіз і оцінка якості освіти), зберігання (формування і ведення бази даних) та розповсюдження інформації про стан освіти (адресне забезпечення користувачів статистичною й аналітичною інформацією), прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й основних тенденцій її розвитку, розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень стосовно підвищення якості надання освітніх послуг закладом та ефективності функціонування освітнього процесу в цілому, формування завдань, тестів іншого інструментарію для оцінки якості освітнього процесу з методичними рекомендаціями.
- 1.5. Під контролем у вигляді моніторингу розуміється діагностичний контроль, в результаті якого вивчаються умови, процес, результати освітньої діяльності з метою виявлення їх відповідності законодавчим, нормативно-правовим, інструктивно-методичним документам про освіту.
- 1.6. Положення схвалюється педагогічною радою, затверджується наказом директора закладу.
- 1.7. Заклад у своїй діяльності керується чинним законодавством, нормативно-правовими актами з питань організації освітнього процесу та даним Положенням.
- 1.8. Дане Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу комунального закладу «Ганнівський академічний ліцей — центр позашкільної освіти» та його філій (Григорівська, Кропивницька, Приютівська, Шишкинська).
- 1.9. Моніторинг проводиться відповідно до таких принципів:
  - ✓ систематичності та системності;
  - ✓ доцільності;
  - ✓ прозорості моніторингових процедур та відкритості;
  - ✓ безпеки персональних даних;
  - ✓ об'єктивності одержання та аналізу інформації під час моніторингу;

- ✓ відповідального ставлення до своєї діяльності суб'єктів, які беруть участь
- ✓ у підготовці та проведенні моніторингу.

## **2. МЕТА, ЗАВДАННЯ І ФУНКЦІЇ МОНІТОРИНГУ**

2.1. Мета внутрішнього моніторингу - ефективне відслідковування функціонування освітнього простору в закладі загальної середньої освіти, виявлення динаміки його змін, розробка прогнозу та пропозицій для забезпечення розвитку закладу освіти; накопичення даних, необхідних для періодичного самооцінювання якості освітніх послуг закладу; аналітичне узагальнення результатів діяльності системи закладу загальної середньої освіти.

2.2. Завдання внутрішнього моніторингу:

- ✓ визначення якості навчальних досягнень учнів, з'ясування динаміки їх змін;
- ✓ виявлення проблем, пов'язаних з організацією освітнього процесу;
- ✓ характеристика якості освітнього простору, а також фінансового, кадрового, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення закладу освіти.

2.3. Функції моніторингу:

- ✓ інформаційна – створює масив інформації щодо якості освіти в закладі загальної середньої освіти;
- ✓ діагностична - фіксує реальний стан якості освіти в закладі загальної середньої освіти;
- ✓ оцінювальна – дає кількісно - якісну оцінку об'єктів освітнього процесу у навчальному закладі на основі певного набору критеріїв та показників;
- ✓ коригувальна - мінімізує вплив негативних факторів у освітньому процесі;
- ✓ прогностична – формує стратегію і тактику розвитку освіти у закладі загальної середньої освіти;
- ✓ управлінська - впливає на зміст і методи управлінської діяльності.

## **3. ОБ'ЄКТИ, СУБ'ЄКТИ, ПРЕДМЕТ ТА УЧАСНИКИ МОНІТОРИНГУ**

3.1. Об'єктами внутрішнього моніторингу у Ганнівському ліцеї є:

1) освітнє середовище:

- ✓ ресурсне забезпечення (фінансове, матеріально-технічне, санітарно - гігієнічне);
- ✓ навчально-методичне забезпечення (навчальні програми, використовувані підручники і посібники та інша навчальна література);
- ✓ кадрове забезпечення;
- ✓ інформаційне забезпечення;
- ✓ академічна доброчесність.

2) освітній процес:

- ✓ планування освітнього процесу;
- ✓ зміст освітньої діяльності;
- ✓ впровадження освітніх інновацій;
- ✓ розвиток професійної компетентності педагогів;

- ✓ психологічний супровід освітнього процесу;
- ✓ участь батьків, громадськості в освітньому процесі.

3) результати освітнього процесу:

- ✓ навченість (навчальні досягнення) учнів різних вікових груп із предметів інваріантної частини навчального плану;
- ✓ особисті здобутки учнів у позаурочній діяльності (результати участі школярів в учнівських олімпіадах з базових дисциплін, конкурсах, змаганнях тощо);
- ✓ результати підвищення кваліфікації педагогічних працівників (кількість педагогічних працівників різних категорій, володіння вчителями інноваційними технологіями та прийомами педагогічної роботи тощо);
- ✓ аналіз результатів ДПА;
- ✓ самоаналіз результатів ЗНО.

3.2. Суб'єкти моніторингу:

- ✓ педагогічні працівники;
- ✓ адміністрація закладу;
- ✓ здобувачі освіти, батьки, інші законні представники здобувачів освіти (опосередковано через органи самоврядування і педагогічний колектив).

3.3. Предметом моніторингу є динаміка змін в освітній системі закладу загальної середньої освіти як основа його розвитку.

## 4. ВИДИ ТА РІВНІ МОНІТОРИНГУ

4.1. Види моніторингу у залежності від того, хто його здійснює:

4.1.1. Внутрішній моніторинг проводять члени педагогічного колективу (ради моніторингу) з метою досягнення ефективності адміністрування, активізації навчально-виховної діяльності, виявлення прогалин у знаннях учнів, проведенні експериментально-дослідницької роботи, науково-методичної роботи, атестації педагогічних працівників тощо. Результати цього моніторингу мають вагу лише у внутрішньому використанні. Не всі результати, отримані під час внутрішнього моніторингу треба оприлюднювати, деякі доцільно використовувати в подальшій роботі без оголошення.

4.1.2. Зовнішній моніторинг здійснюють незалежні установи (МОН України, Головне управління освіти і науки облдержадміністрації, районне управління освіти, центри моніторингових досліджень тощо) найчастіше для отримання статистично значущої достовірної інформації, яка є основою освітньої статистики держави.

4.2. За цілями проведення:

- ✓ інформаційний (регулярний збір інформації на визначені теми з різних джерел, зокрема: із законодавчих актів, положень, наказів, методичних видань, класних журналів, сайтів освітніх установ та громадських організацій, що дозволяє скорегувати програму розвитку закладу загальної середньої освіти, навчальні плани);
- ✓ діагностичний моніторинг (збирання та узагальнення інформації за певними показниками з метою вивчення конкретних освітніх проблем,

визначення рівня навченості учнів конкретної вікової групи, вимірювання рівня сформованості конкретних компетентностей, особистісного розвитку учнів, готовності школи до профільного навчання та ін.);

- ✓ управлінський (відстеження й оцінка ефективності, наслідків і вторинних ефектів прийнятих рішень, розроблених програм).

4.3. За засобами, що використовуються:

- ✓ педагогічний: дидактичний, освітній, виховний (вивчення рівня навченості та якості виховання учнів, якості змісту освіти, якості викладання, умов, що забезпечують можливості навчання, виховання та самовиховання особистості);
- ✓ психологічний (вивчення пізнавальної сфери, емоційної рівноваги, моральних якостей);
- ✓ ресурсний (визначення обсягів та якості забезпечення закладу освіти матеріально-технічними, фінансовими, науково-методичними та іншими ресурсами);
- ✓ кадровий (вивчення кадрового складу педагогів, процесу та результатів підвищення кваліфікації педагогів);
- ✓ управлінський (оцінювання якості та ефективності управління школою).

4.4. Залежно від обсягу та масштабності проведення:

4.4.1. Загальношкільний рівень :

- ✓ моніторинг рівня навченості учнів різних вікових груп;
- ✓ моніторинг стану викладання предметів інваріантної складової навчального плану;
- ✓ моніторинг впровадження освітніх інновацій.

4.4.2. Локальний рівень:

- ✓ моніторинг психологічної готовності першокласників до навчання в школі;
- ✓ моніторинг адаптаційних процесів учнів 5 класу до умов навчання в основній школі.

4.4.3. Індивідуальний рівень:

- ✓ моніторинг професійної педагогічної компетентності вчителя (атестація);
- ✓ моніторинг розвитку пізнавальної сфери та особистісного розвитку учнів.

4.5. За етапами навчання: стартовий, рубіжний, підсумковий.

4.6. За часовою залежністю: поточний, випереджаючий.

4.7. За частотою процедур: разовий, періодичний, систематичний.

4.8. Напрями моніторингу:

- ✓ моніторинг узгодження управління (якщо заклад освіти відповідає певним стандартам в освіті, автоматично забезпечується адекватний рівень її діяльності);
- ✓ діагностичний моніторинг (визначення рівня академічних навичок здобувачів освіти незалежно від їх особистості);
- ✓ моніторинг діяльності (включає заміри «входу» і «виходу» системи);

- ✓ статичний моніторинг (надає можливість одночасно зняти показники за одним або кількома напрямками діяльності закладу освіти, порівняти отриманий результат з нормативом і визначити відхилення від стандарту, здійснити аналіз і прийняти управлінське рішення);
- ✓ динамічний моніторинг (багаторазовий замір певних характеристик під час усього циклу діяльності);
- ✓ психологічний моніторинг (постійне відстеження певних особливостей у ході освітньої діяльності);
- ✓ внутрішній моніторинг ефективності (спостереження за динамікою становлення колективу, прогнозування проблем, які можуть з'явитися у майбутньому);
- ✓ моніторинг освітніх систем (оцінювання стану системи, в якій відбуваються зміни, з подальшим прийняттям управлінського рішення);
- ✓ педагогічний моніторинг (супровідний контроль та поточне коригування взаємодії вчителя й учня в організації і здійсненні освітнього процесу);
- ✓ освітній моніторинг (супровідне оцінювання і поточна регуляція будь-якого процесу в освіті);
- ✓ учнівський моніторинг (комплекс психолого-педагогічних процедур, які супроводжують процес засвоєння учнями знань, сприяють виробленню нової інформації, необхідної для спрямування дій на досягнення навчальної мети);
- ✓ моніторинг загальноосвітньої підготовки учнів (систематичне відстеження досягнення державних вимог підготовки учнів за основними навчальними дисциплінами);
- ✓ змістовний (особистісно орієнтований) моніторинг (динаміка особистісного розвитку);
- ✓ моніторинг результативності освітнього процесу (показує загальну картину дій усіх факторів, що впливають на навчання та виховання, і визначає напрями, які потребують більш детального дослідження).

## **5. ПРОГНОЗОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ**

Проводячи внутрішкільний моніторинг, заклад загальної середньої освіти має орієнтуватися на такі результати:

- ✓ підвищення якості надання освітніх послуг, формування позитивного іміджу, престижності та конкурентноспроможності закладу освіти;
- ✓ створення необхідних умов для творчої діяльності учасників освітнього процесу, виявлення і підтримка обдарованої молоді, підняття престижу творчих педагогів;
- ✓ впровадження освітніх інновацій, сучасних інформаційних технологій для оновлення змісту освіти й форм організації освітнього процесу;
- ✓ активізація роботи адміністрації і педагогічного колективу ліцею, вироблення навичок контрольно - аналітичної діяльності, самооцінки та саморегуляції;

- ✓ удосконалення управління закладом освіти, вироблення і коригування управлінських рішень, планування і прогнозування розвитку закладу загальної середньої освіти.

## **6. ПРОЦЕДУРА ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ**

### **6.1. Моніторинг проводиться у такі етапи:**

- ✓ планування та підготовка моніторингу (формулювання проблеми, що досліджуватиметься; визначення мети та завдань моніторингу; розрахунок і формування вибірки, оцінка її репрезентативності; визначення критеріїв і показників оцінювання результатів дослідження тощо);
- ✓ розробка Програми дослідження;
- ✓ проведення дослідження (відповідно до форм і методів, із залученням учасників дослідження);
- ✓ збір та оброблення результатів моніторингу;
- ✓ аналіз та інтерпретація (узагальнення та пояснення результатів, визначення закономірностей, формулювання висновків тощо) результатів моніторингу;
- ✓ оприлюднення результатів моніторингу (інформування про результати моніторингу).

### **6.2. Методами проведення дослідження під час моніторингу можуть бути:**

- ✓ опитування (анкетування, інтерв'ювання);
- ✓ тестування;
- ✓ спостереження за освітнім процесом та освітньою діяльністю;
- ✓ фокус-група;
- ✓ аналіз документації закладів освіти;
- ✓ аналіз статистичних даних про стан системи освіти за встановленими формами звітності;
- ✓ інші методи, визначені у Програмі.

### **6.3. Моніторинг може проводитися у формі:**

- ✓ безпосереднього одержання інформації від учасників дослідження (за допомогою спостереження, інтерв'ювання тощо);
- ✓ опосередкованого одержання інформації від учасників дослідження (у письмовій та/або електронній формі, із залученням експертів тощо);
- ✓ одержання інформації без залучення учасників дослідження (за допомогою вивчення документації, статистичної або оперативної інформації тощо).

Моніторинг може проводитися з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій, у тому числі дистанційно.

Під час проведення дослідження можуть використовуватися фронтальна, групова або індивідуальна робота учасників дослідження.

### **6.4. Програма розробляється та затверджується суб'єктом моніторингу. Програма оприлюднюється у будь-який спосіб, визначений суб'єктом моніторингу та узгоджений з ініціатором моніторингу (за його наявності).**

- 6.5. У Програмі визначаються мета і завдання, суб'єкти, об'єкт(и), форми та методи, індикатори, умови (у тому числі місце проведення), процедури проведення відповідного моніторингу, порядок визначення результатів моніторингу, строки та форми узагальнення результатів моніторингу, а також оприлюднення результатів моніторингу (інформування про них).
- 6.6. У Програмі обов'язково зазначається вид моніторингу. Суб'єкт моніторингу також може зазначити у Програмі про належність моніторингу, що проводитиметься, до інших видів моніторингових досліджень, визначених за певними науково обґрунтованими ознаками.
- 6.7. До Програми додається графік проведення моніторингу.
- 6.8. Програма розробляється на основі науково обґрунтованої методології з урахуванням вікових особливостей учасників моніторингу.
- 6.9. Моніторинг проводиться в терміни, визначені у Програмі. При визначенні термінів проведення моніторингу суб'єкт моніторингу має враховувати можливі ризики, пов'язані з надмірним навантаженням на здобувачів освіти та педагогічних працівників внаслідок збігу кількох контрольно-вимірювальних заходів (зовнішнє незалежне оцінювання, державна підсумкова атестація тощо).
- 6.10. Моніторинг проводиться державною мовою, крім випадків, коли для досягнення цілей моніторингу доцільним є його проведення англійською мовою, іншими офіційними мовами Європейського Союзу, мовою корінного народу або національної меншини України.
- 6.11. Проведення моніторингу іншою мовою, крім державної, має бути обґрунтовано в Програмі.

## **7. ВИКОНАВЦІ МОНІТОРИНГУ**

Виконавцями моніторингу є: заступники директора з НВР, керівники ШМО, творчих груп, інших підрозділів методичної системи ліцею, педагогічні працівники певної спеціалізації (соціальний педагог та ін.), вчителі-предметники, класні керівники тощо..

## **8. ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ МОНІТОРИНГУ**

- 8.1. Керівництво ліцею:
  - ✓ розробляє і втілює внутрішньошкільну систему моніторингу якості освіти і виховання;
  - ✓ установлює і затверджує порядок, періодичність проведення моніторингових досліджень;
  - ✓ визначає шляхи подальшого розвитку школи.
- 8.2. Рада моніторингу:
  - ✓ проводить моніторингові дослідження;
  - ✓ аналізує результати моніторингу;
  - ✓ веде облік результатів моніторингу;
  - ✓ розробляє рекомендації з усунення виявлених недоліків.
- 8.3. Класний керівник:
  - ✓ проводить контроль за всеобучем кожного учня;
  - ✓ своєчасно доводить підсумки до відома батьків;



- ✓ своєчасно подає інформацію для моніторингу.

#### 8.4.Учитель:

- ✓ визначає й аналізує рівень навчальних досягнень учнів з предметів за результатами тестування, контрольних зрізів, підсумків за семестри, навчальний рік;
- ✓ визначає шляхи підвищення навчальних досягнень учнів;
- ✓ своєчасно подає інформацію для моніторингу.

### 9. **ФУНКЦІЇ УЧАСНИКІВ РАДИ МОНІТОРИНГУ**

#### 9.1. Керівник ради:

- ✓ координує роботу ради моніторингу;
- ✓ здійснює безпосередню підготовку до проведення моніторингу;
- ✓ контролює проведення радою моніторингового дослідження у вказані терміни, обробку результатів;
- ✓ бере участь в аналізі та інтерпретуванні результати дослідження;
- ✓ складає Програму моніторингових досліджень на навчальний рік;
- ✓ звітує перед директором за виконання Програми;
- ✓ несе відповідальність за нерозголошення отриманої інформації;
- ✓ оприлюднює результати моніторингових досліджень.

#### 9.2. Функції учасника групи:

- ✓ бере участь у підготовці до проведення моніторингу;
- ✓ безпосередньо здійснює проведення моніторингових досліджень;
- ✓ безпосередньо здійснює обробку отриманої інформації, узагальнює її та подає керівнику групи для її аналізу та інтерпретації;
- ✓ може брати участь у аналізі та інтерпретації узагальнених матеріалів дослідження;
- ✓ у своїй діяльності підпорядковується керівнику групи;
- ✓ несе відповідальність за нерозголошення отриманої інформації.

#### 9.3. Керівником цільового моніторингового дослідження може бути заступник директора з НВР.

### 10. **КЕРІВНИЦТВО ЗА ПРОВЕДЕННЯМ**

Загальне керівництво за проведенням моніторингових досліджень у закладі здійснюється директором та керівником ради моніторингу.

### 11. **ПІДСУМКИ МОНІТОРИНГУ**

Підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах.

Дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях методичних об'єднань, нарадах при директорові, засіданнях методичної ради ліцею, педрадах.

За результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи діяльності закладу..

### 12. **КОНТРОЛЬ ЗА ПРОВЕДЕННЯМ МОНІТОРИНГУ**

Періодичність проведення моніторингових досліджень визначається адміністрацією закладу.

Особи, що здійснюють моніторинг, несуть персональну відповідальність за достовірність і об'єктивність наданої інформації.

Особи, які організовують моніторинг, несуть персональну відповідальність за обробку даних моніторингу, їх аналіз та використання, поширення результатів.

З урахуванням змін, що відбуваються в освіті, можливий перегляд системи показників моніторингу та вдосконалення методів і напрямків досліджень.

За результатами моніторингу готуються аналітичні матеріали. Зазначені матеріали включають аналітичну інформацію та пропозиції з питань, вирішення яких знаходиться в компетенції органів управління освітою.

Моніторинг передбачає широке використання сучасних інформаційних технологій на всіх етапах: збирання, обробка, зберігання, використання інформації. Зберігання та оперативне використання інформації здійснюється за допомогою електронного зв'язку й регулярного поповнення електронних баз даних.

### **13. РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ**

#### **Моніторинг рівня навченості учнів**

Мета. Підвищення рівня навчальних досягнень учнів шляхом їх постійного вимірювання, аналізу результатів та цілеспрямованого коригування.

Завдання моніторингу:

- ✓ дослідження якості знань учнів та їх відповідність Державному стандарту базової середньої освіти;
- ✓ виявлення та аналіз чинників, що впливають на рівень успішності учнів;
- ✓ підтримка мотивації навчання;
- ✓ підтримка інтелектуального розвитку учнів;
- ✓ нагромадження даних для порівняльного аналізу діяльності учнів та класних колективів;
- ✓ дотримання вчителями орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів в системі загальної середньої освіти з предметів інваріантної складової навчального плану;
- ✓ прогнозування на основі отриманих даних тенденцій розвитку навчального закладу.

#### **Прогнозовані результати:**

1. Отримання об'єктивної інформації про якість знань учнів з базових дисциплін в навчальному закладі в цілому, окремих класів та кожного учня.
2. Коригування навчального процесу та його навчально-методичного забезпечення на основі результатів досліджень.
3. Упровадження тестових технологій проведення підсумкового контролю знань у навчальному закладі.

**Об'єкт моніторингу.** Рівень навчальних досягнень учнів з предметів інваріантної частини навчального плану.

**Предмет:** динаміка зміни рівнів навченості на протязі кількох етапів моніторингових досліджень.

**Напрямки моніторингу:**

- ✓ моніторинг результативності навчання;
- ✓ предметний моніторинг;

**Інструментарій моніторингу :**

- ✓ діагностичні контрольні роботи;
- ✓ результати тематичного та підсумкового оцінювання;
- ✓ статистична документація;
- ✓ спостереження;
- ✓ анкетування;
- ✓ кваліметричні таблиці.

**Критерії, правила і процедури оцінювання учнів**

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів.

Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня.

Метою навчання є сформовані компетентності. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові

ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

**Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:**

- ✓ контролююча - визначає рівень досягнень кожного учня, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- ✓ навчальна - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;

- ✓ діагностико-коригувальна - з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- ✓ стимулювально-мотиваційна - формує позитивні мотиви навчання;
- ✓ виховна - сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

**Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну:**

- ✓ повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою;
- ✓ глибина знань - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;
- ✓ гнучкість знань - уміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях;
- ✓ знаходити варіативні способи використання знань;
- ✓ уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих;
- ✓ системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;
- ✓ міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

**При визначенні навчальних досягнень учнів аналізові підлягають:**

- ✓ характеристика відповіді учня (елементарна, фрагментарна, неповна, логічна, доказова, обґрунтована, творча);
- ✓ якість знань (правильність, повнота, осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність);
- ✓ ступінь сформованості загально навчальних (навчально-організаційні, навчально-інтелектуальні, навчально-інформаційні, навчально-комунікативні) і предметних умінь та навичок;
- ✓ рівень оволодіння розумовими операціями (вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки тощо);
- ✓ ступінь самостійності учнів у навчальній діяльності;
- ✓ досвід творчої діяльності (вміння виявляти та розв'язувати проблеми, формулювати гіпотези);самостійність оціночних суджень.

**Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів**

| Рівень результатів навчання | Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Високий                     | Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:<br>визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти; |

|           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|           | <p>характеризує об'єкти, визначає їх спільні та відмінні ознаки, властивості, установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти;</p> <p>застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей;</p> <p>знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/ текстову;</p> <p>прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів, обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає оригінальний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії</p>                                                                                                                     |
| Достатній | <p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх;</p> <p>називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами;</p> <p>застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей;</p> <p>знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/ текстову;</p> <p>пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки.</p> |
| Середній  | <p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання;</p> <p>називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивостей об'єктів, угруповує об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками;</p> <p>відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату;</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|            | <p>знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя;</p> <p>коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Початковий | <p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількаразового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами; називає ознаки об'єктів;</p> <p>відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок;</p> <p>знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/прочитаної інформації усно/за допомогою малюнка;</p> <p>коментує окремі операції короткими репліками на основі пропонованих запитань, співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/ не правильність) результату.</p> |

### Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи

| Рівні навчальних досягнень | Бали | Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів                                                                                                                                    |
|----------------------------|------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>I. Початковий</b>       | 1    | Учні розрізняють об'єкти вивчення                                                                                                                                                          |
|                            | 2    | Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення                                                                                        |
|                            | 3    | Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання                                                                                         |
| <b>II. Середній</b>        | 4    | Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію                                                                         |
|                            | 5    | Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило                                                              |
|                            | 6    | Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком |
| <b>III. Достатній</b>      | 7    | Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають                                                                                                                                     |

|                    |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                    |    | основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії                                                                                                                                                        |
|                    | 8  | Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні,<br><br>хоч і мають неточності   |
|                    | 9  | Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією                                                                               |
| <b>IV. Високий</b> | 10 | Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення                                                                                                                                                                                   |
|                    | 11 | Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми                                                                                                        |
|                    | 12 | Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення |

### **Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників**

Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію.

Атестація педагогічних працівників - це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.

Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.



Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти.

Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег вчителя, який атестується тощо.

Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблиці:

### Критерії оцінювання роботи вчителя

| I. Професійний рівень діяльності вчителя          |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Кваліфікаційні категорії                          |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                 |
| Критерії                                          | Спеціаліст другої категорії                                                                                                                                                                                                    | Спеціаліст першої категорії                                                                                                                                                                                                                       | Спеціаліст вищої категорії                                                                                                                                                      |
| 1. Знання теоретичних і практичних основ предмета | Відповідає загальним вимогам, що висуваються до вчителя. Має глибокі знання зі свого предмета                                                                                                                                  | Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі свого предмета й суміжних дисциплін                                                                                           | Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого предмета і суміжних дисциплін, які значно перевищують обсяг програми |
| 2. Знання сучасних досягнень у методиці           | Слідкує за спеціальною і методичною літературою; працює за готовими методиками й програмами навчання; використовує прогресивні ідеї минулого і сучасності; уміє самостійно розробляти методику викладання                      | Володіє методиками аналізу навчально-методичної роботи з предмета; варіює готові, розроблені іншими методики й програми; використовує програми й методики, спрямовані на розвиток особистості, інтелекту вносить у них (у разі потреби) корективи | Володіє методами науководслідницької, експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики                                                    |
| 3. Уміння аналізувати свою діяльність             | Бачить свої недоліки, прогалини і прорахунки в роботі, але при цьому не завжди здатний встановити причини їхньої появи. Здатний домагатися змін на краще на основі самоаналізу, однак покращення мають нерегулярний характер і | Виправляє допущені помилки і посилює позитивні моменти у своїй роботі, знаходить ефективні рішення. Усвідомлює необхідність систематичної роботи над собою і активно включається в ті види діяльності, які сприяють                               | Прагне і вміє бачити свою діяльність збоку, об'єктивно й неупереджено оцінює та аналізує її, виділяючи сильні і слабкі сторони. Свідомо намічає програму самовдосконалення, її  |

|                                                       |                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                       | поширюються лише на окремі ділянки роботи                                                                                                                               | формуванню потрібних якостей                                                                                                                                                                          | мету, завдання, шляхи реалізації                                                                                                                                                       |
| 4. Знання нових педагогічних концепцій                | Знає сучасні технології навчання й виховання; володіє набором варіативних методик і педагогічних технологій; здійснює їх вибір і застосовує відповідно до інших умов    | Уміє демонструвати на практиці високий рівень володіння методиками; володіє однією із сучасних технологій розвиваючого навчання; творчо користується технологіями й програмами                        | Розробляє нові педагогічні технології навчання й виховання, веде роботу з їх апробації, бере участь у дослідницькій, експериментальній діяльності                                      |
| 5. Знання теорії педагогіки й вікової психології учня | Орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але рідко застосовує їх у своїй практичній діяльності. Здатний приймати рішення в типових ситуаціях | Вільно орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання й виховання, використовує їх як основу у своїй практичній діяльності. Здатний швидко й підсвідомо обрати оптимальне рішення | Користується різними формами психолого-педагогічної діагностики й науковообґрунтованого прогнозування. Здатний передбачити розвиток подій і прийняти рішення в нестандартних ситуаціях |

## II. Результативність професійної діяльності вчителя

| Критерії                                            | Спеціаліст другої категорії                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Спеціаліст першої категорії                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Спеціаліст вищої категорії                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Володіння способами індивідуалізації навчання    | Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку, здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й особистісного розвитку дітей                                                                       | Уміло користується елементами, засобами діагностики і корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого підходу. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей                                                                                                                                  | Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору учнів з різним рівнем знань; працює за індивідуальними планами з дітьми з особливими потребами                                                                                                                                  |
| 2. Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів | Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднується з не дуже ґрунтовними знаннями, з недостатньо сформованими навичками учіння | Забезпечує успішне формування системи знань на основі самоуправління процесом учіння. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них інтерес до особистостей самого предмета; уміло варіює форми і методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів поєднуються з високою пізнавальною активністю і сформованими навичками | Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного учіння. Стимулює внутрішню (мислительну) активність, пошукову діяльність. Уміє ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднується з міцними знаннями і сформованими навичками |

|                                                                |                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.Робота з розвитку в учнів загальнонавчальних вмінь і навичок | Прагне до формування навичок раціональної організації праці                                                                                       | Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень). Дотримується єдиних вимог щодо усного і писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, акуратність, каліграфія) |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 4.Рівень навченості учнів                                      | Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів | Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірних робіт, екзаменів                                                                                                                                                                                                                               | Учні реалізують свої інтелектуальні можливості чи близькі до цього; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал, демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук |

### III. Комунікативна культура

| Критерії                                     | Спеціаліст другої категорії                                                                                                                                       | Спеціаліст першої категорії                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Спеціаліст вищої категорії                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Комунікативні й організаторські здібності | Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю | Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім переконанням, а не з примусу. Наполегливий у | Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності; швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює власну думку й домагається її прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації та організаторській діяльності |

|                                       |                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                       |                                                                                                                                                | діяльності, яка його приваблює                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 2. Здатність до співпраці з учнями    | Володіє відомими в педагогіці прийомами переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації                                         | Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право приймати власні рішення. Уміє сформувати громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя | Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися до чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти хороших результатів при оптимальному докладанні розумових, вольових та емоційних зусиль учителя й учнів |
| 3. Готовність до співпраці з колегами | Володіє адаптивним стилем поведінки, педагогічного спілкування; намагається створити навколо себе доброзичливу обстановку співпраці з колегами | Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з утвердженням колективістських принципів моралі                                                                                                       | Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у будь-якій ситуації координує свої дії з колегами                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 4. Готовність до співпраці з батьками | Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей дітей і потреб сім'ї, систематично співпрацює з батьками                              | Залучає батьків до діяльності; спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку їхніх дітей; формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології                                                                                   | Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння, чуйності                                                                                                                                                                                                                               |
| 5. Педагогічний такт                  | Володіє педагогічним тактом, а деякі його порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями                                            | Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 6. Педагогічна культура               | Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у Мовленні, темпу мовлення дотримується не завжди                                         | Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий запас, добру дикцію, правильну інтонацію                                                                                                                           | Досконало володіє своєю мовою, словом, професійною термінологією                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|                                       |                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                  |                                                              |
|---------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| 7. Створення комфортного мікроклімату | Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожної дитини | Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури особистості | Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей |
|---------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|

#### **14. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ**

- 14.1. Дане Положення може підлягати доповненню або змінам за рішенням педагогічної ради.
- 14.2. Моніторингові дослідження за поточний навчальний рік зберігаються у кабінеті заступників директора з навчально-виховної роботи, інші – в архіві.
- 14.3. Термін зберігання моніторингових досліджень від 1 року до 10 років.